

H.H. de B.-W. willen tegenwerpen, dat de ongenoemde schrijver vooraf gezegd had: „dat wij in het verbond wedergeboren zijn”, dan moet een exegeet bedenken, dat „wedergeboorte” hier natuurlijk iets anders betekent dan bij Kuypers de Bondt-Weggemans. Waarom dan ook Greijdanus (Komm. I P. 1: 3) bij 1 Petrus 1: 3 aantekent: dat de opstanding (van Christus) als destijds geschiedende, a.h.w. zichtbare, gebeurtenis voor de discipelen TOEN WEL het middel was tot HUNNE overvoering uit wanhoopsdood in een blijde, krachtig-hopend leven” (waren ze nog niet wedergeboren in kuypersiaanse zin?? K. S.), evenals NU DE PREDIKING des Woords en VAN die opstanding middellijk doet overgaan uit de dood in het leven”. I, 23; 1 Cor. 4: 15; Jac. 1: 18, 21, enz.”. K. S.

Orgel-offer

Er is me gevraagd, of soms het oude orgel nu te koop was; vermoedelijk zullen wel enkele kleine gemeenten denken: iets voor ons? Maar het nieuwe orgel staat in de aula, die niet altijd toegankelijk is; en het is geen speelgoed, maar dient voor serieuze gebruik, vooral voor studie; het wordt alleen toevertrouwd aan wie er mee kan omgaan. M.a.w.: het oude orgel blijft in gebruik voor allerlei vergaderingen; we zijn nog geen luxe-mensen, wij hier in Kampen. Anders zou er graag een of andere kleine gemeente mee goed kunnen worden. Ik schrijf dit maar even, om geen verwachtingen te wekken, die niet te vervullen zouden zijn.

En nu onze lijst. Reeds voordat de copie van verleden week Kampen had verlaten was er een nieuwe bijdrage: H. P. v. H. te H. schonk f 1.— plus een hartelijke brief. De Woensdagmorgen: complete verrassing. In één ruk f 155.— erbij. Aldus: J. A. S. te N. f 1.—; fam. K. D. te B. f 1.— („een vrolijke noot voor orgel”); mevr. A. v. d. B.-v. A. te B. f 2.—; J. de W. te R. f 1.—; B. G. te S. f 5.— („nu nog een lector voor kerkmuziek”, maar daar moeten we maar wat mee wachten.....); W. H. te G. f 2.50 („voor het 'erlangen' van een orgel”; — wat heeft die broeder goed gelezen!); N. N. te L. (giro nr. 79) f 5.— (gecombineerde bijdrage); J. H. A. te L. f 5.— („musicaliter”); J. W. L. te L. f 10.— (met goede wensen voor dominees, ook met „zachte ogen”); Ir. J. M. te E. f 10.— (met wens voor „musikale” dominees); H. K. te H. f 1.—; Mij. „Nehin” te A. f 100.—; L. W. L. te L. f 2.50; W. A. M. te E. f 2.50; K. H. te G. f 4.—; M. W. F. te R.-Z. f 2.50. Dat allemaal op één morgen. Wat een plezier..... soms denk je: er moest veel meer „gebedeld” worden: als er wat goeds te doen is, zijn de mensen ineens weer gelukkig.....

De Donderdagmorgen: in één keer f 8.—. Alzo: P. F. R. te H. f 2.50; J. B. te O. („een stukje hout voor 't orgel”) f 1.—; W. R. te V. („t is maar een 'zachte harp’, maar we halen 'de subbas' wel”) f 1.—; J. K. te G. (wie ik danken moge voor zijn bijschrift, dat me verblijdde) f 2.50; C. V. te E. f 1.—.

De Vrijdagmorgen: aanwinst van f 28.—. De helpers waren ditmaal G. S. te R.-Z. met f 2.50 (die de gereformeerde koren zal opwekken; dat is dan ook familie van orgelmensen); E. V. te L. (vaste „Idant”) met f 5.—; C. v. D. te B. („n beetje muziek mag er wel bij”) met f 10.—; N. N. te R.-W. (bijlet nr. 23) f 1.—; een bijlet, nr. 17, waarop naam en adres waren voorgedrukt, wat ik opvat als een verzoek om N. N. te schrijven (post L.) f 1.—; „Union” te A. in opdracht van H. L. B. te H. f 5.—; B. J. v. P. te M. f 1.—; G. v. B. te B. f 2.50.

De Zaterdagmorgen in één f 38.50 geogst. De schoven kwamen van: J. v. O. J.J.zn te D. f 10.—; D. G. H. te R. f 2.50; H. M. C. te L. f 10.—; H. K. te A. f 5.—; B.-kwadraat f 10.—; J. G. te M. f 1.—.

Deze keer sluit ik op Zaterdagmorgen af. We hebben dus mogen ontvangen deze week f 230.50.

Stand vorige week: f 137.50. Op het ogenblik dus ontvangen: f 137.50 + f 230.50 = f 368.—.

„O Heilmlichkeit ohne Geheimnis, o Häufung der Auskünfte! Es, es, es!” zegt Martin Buber. Misschien kunt u er ook in komen.

Hoe dit zij, hartelijk bedankt. De volgende even welkom.

Met beste groet.

K. SCHILDER, Giro 127278.

Brieven uit Ngabang

Hoewel deze brieven in eerdere instantie geschreven zijn voor de jeugd, die meewerkt voor het werk der vereniging Meschobor, meent het bestuur toch, dat de inhoud van deze brieven zo belangrijk is en zo'n goede kijk geeft op het leven en werken van onze mensen op West-Borneo, dat wij een grotere lezerskring moeten zoeken. We verwachten dan ook, dat niet alleen de jeugd onzer kerken, maar elk meelevend lid onzer kerken van deze brieven uit Ngabang zal genieten, en laten hier de eerste volgen:

Toen het bestuur van „Meschobor” ons naar Borneo liet gaan, kreeg ik twee opdrachten mee: 1. Christelijk onderwijs te geven en 2. de Daja-talen te bestuderen. Daar we nog geen school hebben — er zijn heel veel moeilijkheden te overwinnen om hier een huis en een school te bouwen — ben ik maar vast met die tweede taak begonnen.

Er zijn op Borneo ongeveer anderhalf miljoen Daja's, die door hun onderlinge verschillen in lichaamsbouw, talen en afstamming tot vijf grote stamverbanden te verenigen zijn. Maar elk stamverband omvat weer vele stammen en stammetjes, totaal ruim 260, die haast even zoveel talen spreken. Gelukkig is het verschil niet altijd groot, zodat iemand, die één Daja-taal kent, zich vaak tot ver in de omgeving kan redden.

In het gebied, waar de Kerk van Groningen met

Dr PAUL TOURNIER,

Christelijke geneeskunst en Buchman-beweging (IV)

Voor ik overga tot een wat meer kritische bespreking van het voorgaande, wil ik echter eerst nog aan Tournier vragen, of hij er wel zeker van is, dat, wat hemzelf en zijn patient, in het „stille-tijd-houden” te binnen komt, werkelijk openbaringen en opdrachten van God zijn, en niet maar slechts menselijke invallen.

Hierover uit Tournier zich wisselend. Het ene moment spreekt hij dienaangaande zeer positief, maar op een andere pagina acht hij twijfel op zijn minst gerechtvaardigd. Ten eerste verlegt hij de zekerheid hieromtrent naar het type-patient, dat hij voor zich heeft.

Hij hoort zelf natuurlijk tot de „intellectuelen” en van hen zegt hij b.v.: „Intellectuelen hebben met het stil-zijn de meeste moeite. Zij raken aan het twijfelen en vragen zich af, of hun gedachten werkelijk van God afkomstig zijn; terwijl bijvoorbeeld een werkmans alles, wat hem voor de geest komt, direct opschrijft. Hij merkt daarna, dat het zo waar, zo op de man af, zo overtuigend is, dat hij er niet aan twijfelen kan of het van God komt” (R. T., 255).

Gewoonlijk spreekt Tournier zeer positief. Ik citeerde U reeds het gesprek met „patient Benjamin”; hoe Tournier hem een recept-blocnote gaf, en hem zei: „God zal u zeggen, wat u doen moet. Wij zullen samen naar Hem luisteren, en u moet opschrijven, wat Hij (God) u zeggen zal”.

Typisch is ook het volgende, dat Tournier schrijft: „Doch hoe kan men bevelen van God ontvangen, als men toch nooit zeker weet, dat men zich niet vergist? Het is meermalen voorgekomen, dat iemand tot mij kwam en zei: „Ik heb uw boek gelezen en nu heb ik getracht stille tijd te houden. Maar ik heb geen enkele van die Goddelijke ingevingen of leidingen gekregen waar u van spreekt; hoe moet ik dat gedaan krijgen?” Ik heb hem tot zijn troost geantwoord, dat, toen ik voor 't eerst een uur besteed had om duidelijk te weten te komen, wat God van mij wilde, ik dezelfde teleurstelling en moeilijkheden had doorgemaakt. Hoe ik het gevoel had gehad, dat ik niets anders dan mijn eigen gedachten had opgeschreven, en wat voor armzalige gedachten! Dingen, die ik me herinnerde uit preken of uit boeken. Maar toen ik mijn notitieboekje dichtdeed was mij een bepaalde gedachte ingevallen, nl. dat ik moest voortgaan met dagelijks ruimschoots stille tijd te houden, ook al wist ik niet goed, hoe ik dat moest doen. En onmiddellijk heb ik toen daarbij gedacht, dat dit denkbeeld van God moest komen” (T. G., 208).

Op andere bladzijden stemt Tournier echter het onzekere van dit alles duidelijk toe. Hij verhaalt b.v.: „Onlangs sprak ik een wijsgeer met wie ik bevriend ben. „Ik ben helemaal geen scepticus of rationalist”, zei hij. „Ik geloof, dat God soms tot een mens kan spreken en dat dit hier op aarde het meeste waard is”. „Maar”, zo voegde hij er aan toe, „hoe kan men er zeker van zijn, dat deze of gene gedachte of inspiratie of roepstem van God komt?” En dan antwoordt Tournier: „Op deze vraag is mijns inziens maar één eerlijk antwoord mogelijk: „Daar is men nooit zeker van”. De mensen vergissen zich honderd keer, duizend keer, tienduizend keer met betrekking tot de vraag wat God van hen wil. Honderd keer, duizend keer, tienduizend keer h o u d e n

ze hun eigen verlangens voor een goddelijke roepstem” (T. G., 193).

Weer op een andere plaats zegt Tournier: „Wanneer men gelooft, dat een denkbeeld waar en goed is; of als men denkt, dat het van God komt, dan komt het daarom nog niet werkelijk van Hem. Wij lopen elk ogenblik gevaar op de een of andere manier het slachtoffer te worden van de geweldige macht der suggestie” (T. G., 190). En ook: „Er blijft ongetwijfeld steeds een element van onzekerheid bestaan ten aanzien van elke inspiratie die men van God heeft ontvangen” (T. G., 273).

Ik geloof, dat Tournier hier eerlijk zegt, waar het op staat, en dat wij hem hieraan moeten houden. Maar hij gaat weer de andere kant op, als hij zegt: „Overigens wordt het ons meestal de volgende dag wel duidelijk of zulk een aanwijzing van God is geweest of dat ze van onszelf kwam!” (T. G., 215).

Vragen we nu: wat van dit alles te denken?

Dan wil ik allereerst memoreren, dat Tournier zo vrijuit met zijn patienten over Christus spreekt. Wel zagen we, dat de overgrote massa van hen eveneens mensen van de Buchman-beweging zijn, die juist hem voor hun moeilijkheden opzoeken, omdat hij eensgezind met hen is. Dit echter in het oog houdende, moeten we constateren, dat vele van die patienten geestelijk behoorlijk aan lager wal gekomen waren; en..... dat hij maar met hen over Christus spréék! Ze op Hem wijst, als op de bron, waaruit hun genezing moest voortkomen! Tournier zegt toch maar, en brengt het ook in toepassing: „Het is heus geen kleinigheid om tegen de zonde te vechten! Het is niet voldoende de wereld aan te sporen zich te verbeteren, haar te laten zien wat haar fouten haar kosten, op de zedelijke achteruitgang van deze tijd te wijzen en knappe artikelen te schrijven over de geldzucht, die zich van veel medici heeft meester gemaakt. Men onderschat de macht van de zonde, als men bedenkt, dat een paar ter zake dienende boeken hier de oplossing brengen. Geen macht is in staat de zonde te bedwingen dan die van Jezus Christus. De enige weg voor een waarachtige levensverandering is daarom: iemand, door het stil zijn voor God, te brengen tot een persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus” (R. T., 217).

We moeten toestemmen (al zijn we het niet met alles eens en al zou er over die „persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus” heel wat te zeggen zijn!); hier zegt Tournier verschillende rake dingen! Waaruit ook wij heus wel een en ander kunnen en mogen leren!

Verder zagen we, hoe Tournier zich elke morgen op zijn werk voorbereidt; o.a. door in de Bijbel te lezen! Zeker, dat Bijbel lezen vormt een onderdeel van zijn „stille-tijd” houden. En ik wil geen ogenblik zulk een „stille-tijd”-houden (in Buchmanniaanse zin nl.) verdedigen. Zeker niet, als we daarbij horen van „goddelijke openbaringen” en „opdrachten”. Maar..... zoals wij ons werk vaak verrichten, is evenmin goed te keuren. Tournier kwam er pas toe „stille-tijd” te gaan

man in aanraking, dan is het altijd weer leuk te ontdekken, dat ze die rare woorden nu ook werkelijk gebruiken. Daar moet je aan wennen. Dan gaat zo'n taal al wat voor je leven.

En nu ga ik nog iets moeilijks zeggen: De mensen over de gehele aarde trachten hun diepste gevoelens te uiten door hun taal. Het hangt er nu maar van af, hoe een mens een of andere zaak bekijkt. Bijvoorbeeld:

Ik heb hier het uitzicht op een waslijn. D r o o g - lijn zegt een ander. Best, ik denk dus aan het wasgoed en die ander denkt aan het drogen daarvan. De een denkt bij het zien van een voorwerp aan de stof, waar het van gemaakt is, de ander aan het werk, dat er mee gedaan kan worden en een derde denkt aan de vorm of de kleur. Zo ontstaan soms in één taal verschillende namen voor dezelfde zaak. Er zijn mensen, die menen, dat zo ongeveer de spraakverwarring tot stand kwam. Wie niet alle „zienswijzen” kent, begrijpt de anderen niet. Verwarring. Maar wie dit eenmaal inziet, zal nooit meer zeggen: „wat een gek woord is dat”, want er was heus wel een reden voor, om dat woord te gebruiken. Maar nu begrijpt u ook wel, dat alleen wie een andere taal GOED kent, ook andere mensen GOED kan begrijpen. En dat begrijpen legt een zekere band, geeft wat vertrouwen, doet de mensen beter naar je luisteren; zie maar eens in Handelingen 22: 2. En dat hebben we nodig.

Ik moet nog iets moeilijks vertellen, maar wat heel mooi is.

De Bijbel behandelt soms heel moeilijke onderwerpen, maar is het u wel eens opgevallen, dat toch de

houden zouden wij er tot de naar d Melchischiet Bijbel ik voel ik voel er een met de doen v die he niet g voeten „het e

Daar zien v schuld Tourni creet” dalen, nadruk de con maken 241).

Ik leren, algeme onze n kwaan „we z toe”; z o n d men w zouden dan ze al wat „als m bidden er een al: ve Omdat ben, d „even” denis” deren over o werk? christe den v moeter ken, o overdé Maa over l „opge Zek van d ziekte: op he de sel nen h evene delijk mijn z zeer t zonde gevoel

meest worde zaak missel bidder Bijbel nu o heb h het M tiger voor zen u moet nere : b.v. li figuur omsch ten d gesch hebt v wel, v net a ik zo's ik naa met z wat d moet op één ik die eens t dan is

g (IV)

voor een
(193).
rnier: „Wan-
en goed is;
nt, dan komt
m. Wij lopen
e manier het
e macht der
lijft ongetwij-
bestaan ten
n God heeft

gt, waar het
eten houden.
als hij zegt:
volgende dag
n God is ge-
G., 215).

alleste

Tournier zo
spreekt. Wel
hen eveneens
die juist hem
dat hij eens-
dag houdende,
die patiënten
amen waren;
stus spréékt!
it hun gene-
sch maar, en
us geen klei-
Het is niet
e verbeteren,
kosten, op de
e wijzen en
eldzucht, die
akt. Men on-
nen bedenkt,
hier de op-
de zonde te
De enige weg
is daarom:
brengen tot
„Christus“

met niet met
lijke ontmoet-
eggen zijn!):
ngen! Waar-
en en mogen

elke morgen
bijbel te lezen!
deel van zijn
blik zulk een
zin nl.) ver-
van „god-
Maar..... zo-
min goed te
tijd“ te gaan

leuk te ont-
ok werkelijk
an gaat zo'n

: De mensen
ste gevoelens
maar van af,
Bijvoorbeeld:
jn. Droog-
n het was-
en daarvan.
werp aan de
an het werk,
derde denkt
soms in één
zaak. Er zijn
praakverwar-
wijzen“ kent,
maar wie dit
wat een gek
reden voor,
begrijpt u ook
D kent, ook
dat begrijpen
wen, doet de
eens in Han-
t, maar wat
te onderwer-
dat toch de

houden na het gesprek met een R. K. priester. Maar zouden wij niet eens van Tournier kunnen leren, dat wij er maar niet zijn, als we van de vroege morgen tot de late avond vaak, jakkeren van de Garenmarkt naar de Oranjestad en van de Breestraat naar de Melchior Treublaan! Zodat er haast geen tijd overschiet om eens rustig te eten: laat staan in onze Bijbel te lezen! Zelfs aan tafel haast niet! Ik herhaal: ik voel niets voor het houden van „stille tijd“; maar ik voel er wel voor, dat wij elke dag, ieder voor zich, er eens een behoorlijke tijd afnemen om bezig te zijn met de dingen van het Koninkrijk Gods. Hoe vaak doen wij niet als die bekende Martha uit Lucas 10, die het alleen niet eens meer af kon en het daarom niet goed hebben kon, dat Maria „maar“ aan de voeten van Jezus zat! Zijn wij vaak ook niet bezig „het enige nodige“ haast te vergeten?.....

Daarmee hangt samen het bij zovelen niet meer zien van hun zonden en het ontbreken van ieder schuld bewustzijn. We zagen boven, hoe sterke nadruk Tournier er op legt, dat onze schuld belijdenis „concreet“ moet zijn! En tot in bijzonderheden af moet dalen. Hij schrijft: „Op dit laatste punt leg ik de nadruk, want het kost ons juist de meeste moeite om de concrete bijzonderheden te vertellen en alleen deze maken, dat de schuld belijdenis iets uitwerkt“. (RT. 241).

Ik geloof, dat wij ook hier van Tournier kunnen leren. Hoe vaak belijden wij niet schuld zo „in het algemeen“. Zo op de manier van: „Here, gedenk niet onze menigvuldige overtredingen“; of „we zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad“; of: „we zijn melaats van de hoofdschedel tot de voetzool toe“; enz. Maar..... we noemen onze zonden niet één voor één! Daar nemen we vaak de moeite niet eens voor! En..... dat zouden velen van ons niet eens kunnen ook! Zeker, dan zou ons gebed lang worden en..... „ik ben toch al wat laat; zo dadelijk gaat m'n trein“..... Of..... „als m'n huisgenoten eens zien, dat ik zo lang zit te bidden, wat zullen die ervan denken?“ En dan komt er een beetje valse schaamte bij! Maar, ik zeide het al: velen van ons zouden het niet eens kunnen ook. Omdat ze overdag niet eens in de gaten gehad hebben, dat ze zondigden. Ze halen zich de „wet Gods“ „even“ voor ogen, als ze die algemene „schuld belijdenis“ uit moeten spreken, die ze eigenlijk van anderen hebben leren naspreken: „Here, doe verzoening over onze zonden“. Maar overdag?..... Tijdens het werk? Op de beurs? Ik maak me sterk, dat heel wat christenen, als we hen eens vroegen: „noem Uw zonden van deze dag nu eens één voor één op“, zouden moeten gaan zitten zoeken, zoeken en nog eens zoeken, om er een paar te vinden! Ze hebben Gods gebod overdag niet voor ogen gehad!

Maar..... hoe zal het dan staan met het berouw over hun zonden? Over die..... met zoveel moeite „opgediepte“ zonden!

Zeker, ik geef toe, Tournier betreft de „waarde“ van de schuld belijdenis vooral op de genezing van ziekte; die genezing is dat „iets“, waar hij het oog op heeft, als hij vraagt, gelijk we boven zagen: „of de schuld belijdenis „iets“ uitwerkt“. Maar wij kunnen hier toch wel uit leren, dat ons schuld belijden eveneens „concreet“ moet zijn. David zegt heel duidelijk in Ps. 51: „Want ik ken mijn overtredingen en mijn zonde is steeds voor mij“. In dat geval..... die zeer bepaalde zonde met Bathseba! Alleen wie zijn zonde bij name weet te noemen, kan zich schuldig gevoelen aan die zonde; en die alleen kan die zonde

en schuld, met berouw, voor de Here belijden. Schuld belijden moet inderdaad een belijden van..... schuld zijn! Wie zijn zonden werkelijk ziet, heeft de neiging ze te bedekken! Daarom belijdt David in Ps. 32: „Mijn ongerechtigheid bedekte ik niet!“ Ik vraag: Hebben wij die neiging zo sterk? Wij, die vaak moeten gaan zoeken, welke onze zonden zijn! David zeide verder: „Ik zal belijdenis van mijn overtredingen (meervoud!) doen voor de Here“!

Leren wij dat, zijdelings, van Tournier, dat wij ook onze zonden voor de Here moeten gaan belijden: één voor één! Met naam en toenaam!

Zeer belangrijk in de Buchman-beweging is, dat men de zonden ook voor elkaar belijdt! „De Buchman-beweging hecht grote waarde aan dit publieke schuld belijden, waarin niet alleen wat wij jegens elkander misdreven, maar al het kwaad van ons leven bekend wordt; en dat men het liefst „delen“ noemt, omdat dit minder vormelijk en stijf klinkt“ (Kraan: De Buchman-beweging, 33). Men moet dit „eenvoudigweg doen“ en „speciaal die plekken tonen, die ons het meeste pijn doen. Wel is men van oordeel, dat dit delen geheel aan de leiding van de Heilige Geest moet overgelaten. De ene keer, in groot gezelschap, zal men daarom de zonde meer in algemene benamingen aanduiden; terwijl men de andere keer, onder vier ogen, meer in bijzonderheden afdalen zal. Maar zonder dit delen komt er toch niemand“. (Kraan: id. 34).

In die richting gaat ook Tournier. Hij zegt toch: „Het heeft God behaagd de gemeenschap met mensen voor ons als voorwaarde te stellen tot gemeenschap met Hem“. (TG. 212). Hij noemt die gemeenschap ook wel het „team“. „Het „team“, dat wil zeggen de gemeenschap van mensen die gezamenlijk zoeken te verstaan wat God wil, en die gezamenlijk

er naar streven om die wil te verwezenlijken, is de voorwaarde voor een leven, dat door de Geest wordt geleid en tegelijk het noodzakelijk gevolg daarvan“. (TG. 213).

Ik geloof niet, dat God zulks van ons eist. Wij moeten onze zonden voor Hem belijden; én voor de naaste, voor zover wij tegen hem, die naaste, gezondigd hebben. Dit is ook de betekenis van Jac. 5 vs 16. We moeten en mogen dat vers niet zo lezen, alsof er alleen maar staat: „Belijdt elkander de misdaden“; neen, er staat: „Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt“. Bovendien handelt ook het voorgaande vers over ziekte én zonden! Ik geloof, dat Grosheide hier heel schriftuurlijk verklaart, als hij schrijft: „Bij zonden moeten we denken aan grote zonden, die krachtens haar natuur straf meebrachten of door God met ziekten werden gestraft. Want van die zonden sprak vs 15, gelijk ook hier ondersteund wordt, dat de zondenvergeving met genezing zal gepaard gaan. Zulke zonden moet men aan elkander belijden, dat is, men moet meedelen, wat achter de ziekte, het oordeel, dat ieder ziet, als oorzaak ligt. Doet men dat niet, dan kan er niet geboden worden.“ (K.V. op Jacobus, door F. W. Grosheide, 1935, pg. 71).

Maar nergens schrijft de Here ons voor, dat wij al onze zonden, en voor iedereen zullen gaan belijden!

Hoewel Tournier, als Buchmanniaan, wel voor dit „delen“ voelt, kan hij dit toch moeilijk, om maar niet te zeggen, niet, doorzetten in zijn praktijk. In een artspraktijk is ook nog zo iets als geheimhouding! Bovendien zou een behandeling, die reeds op een zo sterk psychiatrische leest geschoeid is, als die van Tournier, geheel mislukken, als de patiënt niet de garantie had, dat, wat hij in tegenwoordigheid van zijn arts meedeelt, ook tussen die twee zal blijven! P. JASPERSE.

De strijd tegen het dirigisme

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

in de maatschappij (I)

IN DE GREEP VAN HET DIRIGISME,
door Dr A. Zeegers. T. Wever — 1951,
Franeker.

Reeds enige tijd ligt op ons bureau de publicatie van dr A. Zeegers op bespreking in ons blad te wachten. Het moet alleen aan het feit, dat wij zelf midden in een artikelenreeks over de positie van het werkende melaats zaten, geweten worden, dat deze recensie niet eerder verscheen.

In zijn boek leren wij dr Zeegers kennen, voor zover wij het uit zijn overige publicaties en ook uit zijn werkzaamheden als secretaris van „Burgerrecht“ niet reeds wisten, als een principiële tegenstander van onnodige, schadelijke, overheersende invloed van de regerende Overheid op het maatschappelijk leven.

In een dertiental hoofdstukken belicht de schrijver uit de recente geschiedenis van ons vaderland, hoe volgens hem dit grote gevaar van de totalitaire macht van de Overheid, die zich met alles inlaat en alles aan eigen bestuursmacht ondergeschikt maakt, bezig is over ons te komen en het gehele leven in kluisters dreigt te slaan. De schrijver begint met aan te wijzen, hoe de na-oorlogse jaren ons op het terrein van het privaatrecht te zien gaven een inperking (niet „inbeperking“, zoals de auteur op biz. 23 schrijft) van de contractvrijheid door overheidsmaatregelen op het

gebied van distributie en prijsvorming. Een veldwinnen van de verwerpelijke idee van de medebesturende inplaats van de onafhankelijke, op grond van de geschreven wet beslissende rechter. Vervolgens wordt de belasting-politiek onder de loupe genomen, welke gezien wordt als een overmatig zware last, die zij op het leven legt en in haar uitwerking als een effectief middel om tot socialisatie te geraken. Op deze wijze wordt ook voltrokken een compensatie van maatschappelijke inkomsten, daar door de zware belastingdruk een deel van het particuliere bezit overgaat in eigendom van de Staat, die het op deze manier verkregen bezit ten dele weer gaat uitgeven aan andere particulieren. Hoe is dit te motiveren? Volgens de schrijver alleen hierdoor, dat men particuliere inkomsten ziet als gemeenschaps-inkomsten, waarop de Staat een eigen recht zou mogen laten gelden. Achter dit alles ziet hij werkzaam de verwerpelijke eigendomsopvatting, op grond waarvan in het algemeen belang iemand van zijn eigendom mag worden beroofd, dezelfde eigendomsbeschouwing dus, welke Groen van Prinsterer zag als één der vruchten van „het despotisme van de revolutionaire Staat“. Direct hiermee verband houdend, komt dan aan de orde de monetair politiek van de Overheid. Een Overheid, die vergaande inkomsten- en vermogenscompensatie bin-

delijk, meneer“, dan weet ik, dat we het goede woord gevonden hebben.

En nu is er nog iets.

Wanneer ik hier eens werkte als een beambte van een rubberonderneming of als een ingenieur bij de wegebouw, dan heb ik toch ook te leven als iemand, die de Goede Boodschap weet en moet dóórgeven. Dat moest ik in Nederland, maar dat moet ik hier óók. Daarom zal ik straks, als de school klaar is, ook christelijk onderwijs moeten geven en als ik bij mijn talenstudie de mensen ontmoet, dan zal ik hen van de Verlosser van zondaren moeten vertellen. En wanneer we dan merken, dat de mensen daar naar luisteren, dan vertellen we, dat er christenen in ons land wonen, die hun best doen om zendingen uit te sturen, die hen deze zaken uitvoeriger, beter nog kunnen uitleggen, die bevoegd zijn om degenen, die hun geloof beleiden, te dopen en om zo kerken te planten, zoals een tuinman bomen plant in de tuin van een groot heer. Ze begrijpen dan, dat het ook nodig is, die Bijbel zelf te kunnen lezen, waarvoor weer scholen nodig zijn of althans onderwijzers. Zo laat ik hen zien, dat onze hulp aan hen voortvloeit uit ons geloof. Wij waarschuwen hen er ook voor, dat het belijden van dat geloof moeilijkheden met zich meebrengt: tegenwerking, vergulzing, uitstoting en we hebben daar al voorbeelden van meegemaakt, maar dat is iets, wat de Here Jezus ook heeft voorgezegt en dus niet als een „koude douche“ op hen neerkomt.

Ik ga nu maar weinig meer op tournee. Er zijn reeds voldoende contacten gelegd om de Daja's te be-

werken, ons te helpen met de schoolbouw. Al het bovenstaande heeft plaats met mensen, die zo „als vanzelf“ mijn pad kruisen. Het op tournee gaan om alleen maar het Woord te verkondigen, ambtelijk nog wel, is de taak van onze zendingen en we hopen, dat in ons gebied spoedig één of meer zendingen komen. We zullen hen enigszins wegwijzen kunnen maken en zij zullen de mensen kunnen aansporen zich bij de opvoeding hunner kinderen en bij het behandelen van hun zieken te laten helpen door onze werkers van „Meschobor“.

En nu is u natuurlijk nieuwsgierig te weten, welke mensen dat zijn, die zo „als vanzelf“ mijn pad kruisen, niet waar? Welnu, dat zijn:

1. mijn helpers bij het vertalen;
2. de patiënten van het ziekenhuis, die bij ons thuis komen om uit de Bijbel te horen vertellen, daartoe door die helpers aangespoord;
3. een groepje jongens, die ver van hun kampong nu in een huisje wonen van één der ziekenoppassers, om hier het onderwijs te kunnen volgen aan de openbare school, maar waarvan er sommigen al naar verlangen eenmaal bij ons op school te komen;
4. de bewoners van die kampongs, waar ik eens geweest ben om land en volk wat beter te leren kennen, alle in de omgeving van onze toekomstige woonplaats.

In een viertal artikeltjes hoop ik iets van hen te vertellen.

Ngabang, Dec. '51.

J. P. MOERKOERT.